

Zagraj w zielone

foto: WSEIZ

Artur Maciak

Tereny zielone, skwery, parki... Jedne projekty zwyczajne, inne odkrywcze. Niektóre z nich stały się kultowe, jak Central Park w Nowym Jorku czy ogrody na dachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. W powstawaniu tych miejsc dużą rolę odegrali architekci krajobrazu.

– Niektórym się wydaje, że domeną architekta krajobrazu jest aranżowanie przydomowych ogródków – mówi Ania Bonio, studentka pierwszego roku studiów magisterskich architektury krajobrazu na Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie.

– A tymczasem to tylko jedna z wielu możliwości, jeden z aspektów naszej przyszłej pracy – dodaje Jakub Hajduk, student piątego roku tego samego kierunku na Olsztyńskim Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim.

KRASNAŁ NIE STRASZY W OGRÓDKU

Zabytkowe ogrody, ronda, tereny zielone w miastach, tereny wokół budynków użyteczności publicznej, projektowanie terenów przy ulicy, skwery, place, placówki, parki – te miejsca powstają według planów architektów krajobrazu.

– Projektowania tych miejsc uczymy się na studiach – wyjaśnia Ania ze szczecińskiej uczelni. – Na początku mieliśmy do zaprojektowania typowe ogródki przydomowe. Trzeba było zrealizować to na konkretnym przykładzie, terenie. Potem pojawiły się inne zadania, np. zaprojektowanie wybranego placu w Szczecinie i zrobienie makiety tego projektu.

Studenci sami muszą udać się do wydziału geodezji, by starać się o tzw. podkład geodezyjny, i samodzielnie robią wszystko od podstaw. Zapoznają się z miejscem, z planem zagospodarowania przestrzennego – po to, by wiedzieć, co wolno, a czego nie wolno tu robić. Jaka zieleń będzie tu przydatna, jak zaplanować tzw. pokrycie biologiczne, ile miejsca będą mogli zabetonować. Do tego projekt musi być atrakcyjny i funkcjonalny dla potencjalnego użytkownika.

Architekci krajobrazu projektują także place zabaw dla dzieci.

– Musimy wówczas poczuć się trochę jak dzieci – opowiada Ania. – Ale też pamiętać, że wszystko ma być bezpieczne i funkcjonalne. Przydaje się tu np. wiedza z materiałoznawstwa: z czego wykonać poszczególne elementy, jak te elementy powinny być zrobione, jak umocowane, jakie śruby zastosować, jaki beton, jak zaprojektować schody (jaką optymalną wysokość i głębokość stopnia dobrać) itp.

Chętni na ten kierunek, jak można się zorientować, powinni być przygotowani na to, że projektowanie to nie tylko doskonalenie umiejętności plastycznych, wyobraźni przestrzennej, ale także zapoznawanie się z różnymi dokumentami, planami urzędowymi, zdobywanie ich i orientowanie się w odpowiednich przepisach prawnych, pogłębianie wiedzy z materiałoznawstwa i budownictwa.

Zdaniem wykładowcy

**Doc. dr inż. Jerzy Wojtatowicz,
Dziekan Wydziału Architektury
Wyższej Szkoły Ekologii
i Zarządzania w Warszawie**

Kandydata na studenta z zakresu architektury krajobrazu w WSEiZ powinna cechować wyobraźnia przestrzenna i pamięć wzrokowa, jak również zamiłowanie do rysunku i innych sztuk plastycznych. Zamiłowanie do przyrody, krajoznawstwa i zainteresowanie naukami technicznymi to również ważne predyspozycje umożliwiające w trakcie nauki i po studiach realizację projektów koncepcyjnych oraz budowlanych.

Na architekturze krajobrazu w WSEiZ realizowane są dwie specjalności, które w równym stopniu cieszą się popularnością wśród studentów. Pierwsza to projektowanie krajobrazu o funkcji rekreacyjnej – student poszerzy wiedzę z zakresu projektowania aranżacji przestrzennej i programowej obiektów wypoczynkowych, a także zdobędzie umiejętności wskazania technik, technologii oraz pielęgnacji tych terenów. Druga specjalność to projektowanie krajobrazu wielofunkcyjnego, na której student otrzyma wiedzę na temat krajobrazu i obiektów architektury krajobrazu o funkcji głównej innej niż wypoczynkowa, nauczy się głębszego rozumienia zasad gospodarowania przestrzenią, dobierając przy tym stosowane techniki, technologie budowy i pielęgnacji krajobrazu oraz zlokalizowanych tu obiektów i urządzeń.

Bardzo często nasz zawód ograniczany jest do roli ogrodnika, a to zupełnie co innego, my nie zajmujemy się produkcją roślin – stwierdza **Ania Bonio**, studentka ZUT w Szczecinie.

INTERDISCYPLINARKA

– Tak naprawdę architekt krajobrazu musi być nie tylko kreatywny, ale powinien też posiadać dużą wiedzę – zarówno biologiczną, prawną, jak i czysto techniczną. Studia na tym kierunku są więc interdyscyplinarne. Jako architekci krajobrazu możemy projektować rzeczy w ogrodach do określonej wysokości, murki, altanki odpowiedniej wielkości. Nie możemy odpuszczać sobie teorii z gleboznawstwa, jak i nawożenia gleb. Przystępując do projektu terenu zielonego, musimy wiedzieć, z jakim podłożem pracujemy, bo każda roślina ma inne wymagania, w związku z tym potrzebować będzie innej gleby. Architekt powinien dobrać rośliny do warunków, a nie zmieniać warunki pod daną roślinę, szczególnie w terenach miejskich. W ogródkach można robić odwrotnie, jeśli klient sobie tak życzy – opowiada Ania.

Kolejnym istotnym przedmiotem, z którym spotka się przyszły student tego kierunku, jest geodezja i kartografia. Czytanie map i oznaczeń na nich stosowanych to szalenie ważna umiejętność, którą zdobywa się w toku studiów.

– Do przedmiotów czysto teoretycznych zaliczyć można jeszcze fizjografię, naukę o ukształtowaniu terenu, budowie geologicznej ziemi, a także fizjologię roślin, gdzie poznaje się procesy biochemiczne przeprowadzane przez rośliny.

Ania zwraca uwagę jeszcze na jeden przedmiot, waloryzację:

– To ocena środowiska na podstawie tego, co znajduje się na terenie, jakie rośliny występują, czy są to rośliny chronione, z jakimi biotopami się tu spotykamy, np. oczkami wodnymi. Waloryzacja połączona jest w dużym stopniu z ochroną środowiska. Jeśli teren jest bogaty przyrodniczo, nie postawimy tam np. siłowni wiatrowej, która mogłaby zagrażać jakiemuś gatunkowi ptaków występującemu na tym terenie.

– Ciekawe były wykłady z projektowania zintegrowanego – opowiada Jakub Hajduk. – Uczyliśmy się teorii projektowania, sporo było o kompozycji, zajęć z psychologii koloru. Wykłady dotyczące historii urbanistyki, architektury i historii ogrodów też były bardzo ciekawe – przy projektowaniu istotna jest wiedza o tym, co było dawniej. Rośliny ozdobne zielone – wiedza, kiedy kwitną, na jaki kolor, do jakiej wysokości rosną, no i opanowanie nazw łacińskich i polskich może być trudne, ale jakże przydatne.

RYSUNKI, SZKICE I GRAFIKA 3D

Architekt krajobrazu doskonali na studiach swe umiejętności plastyczne, m.in. na malarstwie, rzeźbie, grafice.

– W semestrze musimy oddać kilkadziesiąt sztuk szkiców, prac. Uczymy się umiejętności komponowania planszy. Kiedy robimy projekt, musimy go przedstawić na planszy – wyjaśnia Ania. Gdy dopytuję o plansze, o to, w jakiej technice mogą być wykonane projekty, Jakub wyjaśnia: – Niektórzy realizują to w formie pokazu w PowerPoincie, inni z kolei przygotowują postery w formacie A1, trzy, cztery duże plakaty, pojawiają się też wizualizacje w technice 3D, ale także projekty rysowane ręcznie.

Podstaw wykonywania projektów w technikach komputerowych studenci uczą się na uczelni. Jakub podpowiada, że od

kolegów na studiach też można się nauczyć, a z konkretnymi problemami (np. jak oświetlić daną scenę czy jak uzyskać dany efekt) można śmiało zgłaszać się do wykładowców.

Ania opowiada o dyskusjach nad zrealizowanymi już projektami, o których mówiono na zajęciach. Studenci uzasadniają, co im się w takim projekcie podoba, a co zrobiliby inaczej. Inspirujące, twórcze i rozwijające jest robienie projektu w grupie. Każdy ma swoją wizję, dostrzega inne zalety i wady projektu.

Ania wyznaje, iż ważne jest, by w toku studiów orientować się w nowych trendach: – W projektowaniu korzystamy z modnego street artu, graffiti z wyższej półki, np. tworzymy obrazy na ścieżkach. Wykładowcy namawiają nas, byśmy patrzyli na krajobraz w sposób artystyczny i wykorzystywali naturalne jego elementy do stworzenia dzieł o charakterze artystycznym, np. wykorzystali wielki głaz, który przypomina ludzką twarz. Modne też ostatnio jest wykorzystywanie ozdobnej roli warzyw w projektowaniu terenów zielonych.

KOŁO POSZERZA HORYZONTY

Jakub aktywnie działał w Kole Naukowym Architektów Krajobrazu „Horyzont”. – Jednym z projektów opracowywanym wspólnie w kole było zagospodarowanie terenów wokół liceum plastycznego w Olsztynie. Koło brało udział w konkursie na zagospodarowanie ulicy Oczapowskiego, głównej arterii Kortowa, studenckiej dzielnicy Olsztyna – opowiada Jakub. – Projekt zagospodarowania terenów wokół ulicy musieliśmy wykonać tak, by był rozłożony na kilka etapów, zaplanować, co robione będzie w pierwszym roku, co w drugim. Móc zobaczyć zrealizowany projekt, nad którym się pracowało, to niezwykle doświadczenie – podsumowuje Jakub. Warto więc w studiowaniu nie pomijać zaangażowania w działalność kół naukowych i stowarzyszeń studenckich. ■